

LUMINA

FOAIE RELIGIOASĂ-CULTURALĂ PENTRU POPOR

ABONAMENTUL:

Pe an: . . . . . 12 coroane
Pe 6 luni: . . . . . 6 „
Pe 3 luni: . . . . . 3 „
Un număr 24 bani

APARE JOIA

REDACTOR:
Dr CORNEL CORNEAN

REDACTIA ȘI ADMINISTR.: Strada Timișorii Nr. 59.

TELEFON Nr. 30.

INSERTIUNILE SE SOCOTESC AMĂSURAT TARIFEI

MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

Să avem credință!

Greutățile nespuse de mari și felurite ale anilor de război au istovit în parte energiile sufletești ale singuraticilor și ale colectivității. Diverse simptome ale vieții publice și private dau dovada unei triste pariții: începe a se clătina în multe suflete credința și a se furișa în locul ei *îndoiala*.

Ce forță indispensabilă și supranaturală este pentru viața sufletească credința și cât de periculoasă poate deveni *îndoiala* — ne arată în mod plastic un *minunat* tablou zugrăvit în cuvintele evanghelistului Mateiu (c. XIV. v. 25). Mântuitorul urcase singur muntele, ca să se roage în taina nopții. Iar ucenicii săi, urmându-i sfatul, plecară cu corabia pe mare, ca să treacă de cealaltă parte. Dar iată, corabia în mijlocul mării începu a se învâli cu năvala apelor furioase, căci vântul era împotriva. La a patra strajă din noapte Isus, umblând pe mare, se apropie de ucenicii săi, cari văzându-l se spăimântară ca de o nălucă și strigară de frică. Mântuitorul însă îi îmbărbătează prin cuvintele: „îndrăzniți, eu sunt; nu vă temeți!” Și răspunzându-i Petru zise: Doamne, dacă esti Tu, poruncește să vin la Tine pe apă! La cuvântul de îndemn al lui Isus, Petru se coborî din corabie și începu să umble pe apă. Văzând însă suflarea potrivnică a vântului vijelios, *îndoiala* s'a furișat în inima lui și începu a se afunda în mare, strigând către Isus: Doamne mântuește-mă! Isus întinse îndată mâna, îl apucă și îi zise: „puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?” Și suindu-se ei în corabie, se potoli vântul, iar apostolii se închinară toți înaintea lui Isus zicând: cu adevărat fiul lui Dumnezeu ești!

Din acest tablou al evangheliei strălucește dumnezeiasca putere a Mântuitorului, al cărui cuvânt a fost în stare să potolească înverșunarea vântului potrivnic și să aline viforul mării. Întinzând mâna sa spre Petru, care începuse a se afunda în adâncul valurilor, îl ridică, îl îmbărbătează și îl mântuește. Dar totodată îl mustră cu blândețe pentru-că într-o clipă de slăbiciune s'a clătina *tăria credinții* în sufletul lui. Deaceia îl întreabă: *puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?* . . . .

În aceste cuvinte ni-se lămurește cauza de căpetenie a scufundării lui Petru. În clipa, când s'a dat jos din corabie și a

început să umble pe suprafața nestatornică a apei, ca pe uscat, sufletul lui a fost întărit pe piatra credinții neșovăitoare în cuvântul lui Isus, care i-a zis: *vin!* Această credință l-a ridicat și l-a susținut în chip minunat deasupra valurilor. Îndată ce a început însă a se furișa în cugetul lui *îndoiala*, credința i-s'a clătina, pasul lui și-a pierdut siguranța, și în spaima, ce l-a cuprins, i-se părea că vede valurile despiciându-se ca să-l înghită în adâncurile lor. În clipa, în care s'a îndoit, a și început Petru a se scufunda, nu fiind-că valurile s'ar fi despicat, ci fiind-că încrederea lui a început să se clatine, credința lui a început să slăbească.

Această icoană a evanghelistului Mateiu pune în lumină pătrunzătoare adevărul exprimat în cuvintele Scripturii: „Celce se îndoiește, este asemenea valului mării, care de vânturi se aruncă și se învâlie”. (Iacob c. I. v. 6.)

Pe cât de puternic, de sigur și biruitor se simte sufletul întărit pe piatra credinții sfinte și neșovăitoare, pe atât de sbuciumat și neputincios este, când *îndoiala* istovitoare își întinde aripa întunecată asupra lui. Dacă credința este izvor de lumină, de viață și de putere pentru sufletul omenesc, *îndoiala* este întunecăciune, otravă mistuitoare și pricinuitoare de moarte. Celce lunecă pe povârnișul ei, nu mai este stăpân asupra voinții sale, nu mai are curajul de a lupta cu diferițele greutăți ale vieții și de a înfrunta cu bărbăție primejdiile, ce i-s'ar ivi în cale. Din zi în zi va pierde tot mai mult încrederea în ajutorul lui Dumnezeu și în puterile proprii, până când i se-va ofili cu totul viața sufletească, lipsită de speranța mântuirii.

Sunt atât de mulți oameni îndoelnici în gândul și fapta lor. Trailul acestora se sbate în chinuri sufletești neîntrerupte și e o grea povară viața nu numai pentru dânsii, ci pentru toți cei din apropierea lor. Orice lucru, cât de ușor, ai vrea să începi, omul îndoelnic găsește numai decât, ori dacă nu sunt, *născoceste* însuși diferite piedeci în calea lucrului, care ar trebui săvârșit. De nici o treabă nu se apucă cu toată inima și cu hotărîre nestrămutată. Ci, de obicei, se lasă în voia sorții și în voia întâmplării, fiind adeseori bătuit de neajunsuri și purtat de capriciul împrejurărilor într-o parte și în alta „*asemenea valului mării, care de vânturi*

se aruncă și se învâlie”. Dela o vreme sufletul lui tânjește și se uscă întocmai ca un pom sec, pe care lovindu-l ascuțișul securii, îi curmă circulația sucurilor nutritoare dintre rădăcini și coroană, despoindu-l astfel de toată frumuseța și puterea lui de rodire.

Ca o sămânță de boală pustiitoare este deci *îndoiala* pentru rădăcina și pentru coroana vieții sufletești: pentru credința și pentru faptele, cari pot să rodească din darurile ei binecuvântate.

Cel cu credință puțină și slabă, cade adeseori pradă *îndoelii*, lunecând spre povârnișul pierzării. Dar cel statornic în credință, chiar dacă s'ar furișa uneori *îndoiala* în vre-un colț al sufletului său, găsește îndată energia de lipsă, ca să poată lupta contra ei, s'o alunge dela sine și să-și întărească din nou sufletul cu arma credinții și a nădejzii, pe care o avem „ca o anghiră tare și nemișcată” a vieții noastre.

Cu câtă liniște, siguranță și seninătate pot privi în fața oricărei primejdii sufletele pline de încredere în puterea și ajutorul Părintelui ceresc, învederează lămurit și întâmplarea, care se istorisește despre comandantul unui vapor — bărbat cu multă credință — care într-o călătorie pe ocean luase cu sine întregă familia sa. Noaptea, pe când toți călătorii dormiau, s'a iscat o înspăimântătoare furtună, încât vaporul era aruncat, ca o minge, în toate părțile de valurile mării înviforate. Toți călătorii s'au trezit și stăteau gata să înfrunte primejdia, ce-i amenința. Copilașii comandantului de asemenea s'au trezit de sgomotul celor dimprejur și văzându-i pe toți înfricați, întrebară: ce s'a întâmplat? După ce li-s'a spus, că e marea înfuriată de viscol și vaporul amenințat de pericol, ei au întrebat din nou: *este tata la cârmă?* — „Da, tatăl vostru este la cârmă” — a fost răspunsul. Atunci ei, fără nici o frică, și-au lăsat iarăș capul pe perină și au adormit liniștiți. . . .

Fericiți copilași! Cum trebuie să rușineze încrederea lor necondiționată în bunul și destoinicul părinte dela cârma vaporului puținătatea credinții, *îndoiala*, frica și toată neliniștea creștinilor, cari trebuie să știe, că și corabia vieții noastre e cârmuită de un Părinte bun și milostiv, de Atotputernicul Tată ceresc, dar cu toate acestea, din vina lor sau din vina timpurilor de urgență, prin cari se strecură cu

atâta anevoință traiul nostru de astăzi, nu mai au încredere și nădejde, că vor ajunge la limanul mântuirii. Îndoiala a secat puterea vieții sufletești a multora și ei încep a se scufunda cuprinși de spaimă, strigând ca Petru: Doamne mântuește-ne, că pierim! Dacă vor avea însă credința lui Petru, strigarea lor înfricată va fi auzită de Stăpânul cerului și al pământului, care va tinde dumnezeiasca mână a ocrotirii sale cerești asupra tuturor și îi va mântui din vârtejul valurilor înviforate ale acestor zile cumplite de încercări și crâncene suferințe.

Deci pentru izbăvirea noastră din vâltoarea, care ne împresoară și ne înspăimântă, este mai presus de toate necesar: să avem credință neșovăitoare, ca să putem alunga cu ajutorul ei otrava îndoelii din sufletele noastre.

Să avem încredere fiiască în voința și miia cea fără de sfârșit a Tatălui ceresc, precum au avut și copiii comandantului încredere deplină în destoinicia tatălui lor, care era la cârma vaporului. Să întocmim astfel traiul nostru, ca paza cea sfântă a Părintelui ceresc să nu lipsiască nici o clipă dela cârma vieții noastre! Atunci cu leplină liniște sufletească, cu încredere neșovăitoare și cu gânduri senine vom putea vâsli pe marca acestei vieți, atât de cântuite în zilele noastre de vișorul ispielor și al primejdiilor.

Și chiar dacă s'ar înălța cât munții valurile amenințătoare, știind că stă viața noastră în voia lui Dumnezeu „ca o picătură de ploaie în strașina casei“ — să ne întărim sufletul în credință, zicând cu Psalmistul (c. XXVI, v. 1): „Domnul este luminarea mea și mântuitorul meu, de cine mă voiu teme; Domnul este păzitorul vieții mele, de cine mă voiu înfricoșa“?

Duhovnic

Din sfânta Scriptură

„Mărește — Ierusalime — pe Domnul; laudă — Sioane — pe Dumnezeul

*) Din învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie“.

FOIȚA „LUMINEI“

Răvaș de toamnă

Te-ai dus și tu — tu, cea din urmă
Nădejde' a sufletului meu,
Te-ai dus spre alte țări mai calde
Pe un drum bătut, dar lung și greu.

Te-ai dus cu stolul cel din urmă,
Ce'n fund de zare arcuia,
Iar codrul cea dintâi podoabă
Și-a smuls din păr pe urma ta . . .

....Acî sub streșina ce astăzi
Întrun' acordul cel dintâi
Un pui golaș de rândunică
Privind spre codrii arămii,

Se stinge'n ciripiri deșarte
Stingher, nepriceput, uitat —
Căci celce-l mângăia odată
Spre altă zare a plecat. . .

Și l-a lăsat cu — aripa frântă,
Bolnav în cuibul părăsit

tău; căci el întărește încuietorile porților tale și binecuvântă pe fii tăi întru tine. El dă pace hotarelor tale și te satură cu grâul cel mai bun“.
(Psalm 147, 1—2.)

Dumineca celor zece leproși

Evangelia dela sânta liturghie

„În vremea aceea intrând Isus într'un sat, l-au întâmpinat pe el zece bărbați leproși, cari au stătut de departe. Și aceia au ridicat glas, zicând: Isuse învățătorule, miluește-ne pe noi. Și văzându-i, le-a zis lor: mergeți și vă arătați preoților; și a fost, când mergeau ei, s'au curățit. Iară unul dintre dânșii, că s'a vindecat, s'a întors cu glas mare mărinind pe Dumnezeu. Și a căzut cu fața la picioarele lui, mulțumind lui, și acela era samarinean. Iară Isus răspunzând, a zis: au nu zece s'au curățit? Dar cei nouă unde sunt? Nu s'au aflat să se întoarcă, să dea mărire lui Dumnezeu, fără numai acest, care este de alt neam? Și i-a zis lui: scoală-te și mergi, credința ta te-a mântuit“.
(Luca cap. 17, v. 12—19).

*

Isus Cristos, Doftorul cei mare, a vindecat numai cu cuvântul pe zece bărbați leproși. Nouă erau izraeliteni și unul samarinean. Ei aud, că Isus trece prin Samaria și Galilea. Nu cer dela El nici aur nici argint, ci ca să-i curățească de lepră. Lepra era o boală înfricoșată, — bube scârboase ca niște solzi acopereau capul și fețele acestor bolnavi — și de aceea erau ei părăsiți și goniti afară din orașe și sate. Zece dintre ei s'au vindecat dar numai unul, samarineanul, se întoarce și mulțumește făcătorului de bine.

Prea puțini oameni sunt, cari pentru facerile de bine și darurile primite dela Dumnezeu, se arată mulțumitori. Mulțumirea este arătarea sufletului cu dreaptă cunoștință și bună socoteală. De aceea fapta cea bună a mulțumirii, locuște numai în sufletul oamenilor buni și drepti.

Mai întâi decât toți oamenii din lume, dreptul Avel a adus dar, prin care și-a arătat mulțumirea sa către Dumnezeu.

Bocirea lui ce-i tot mai stânsă
Se pierde'n largul mohorât. . .

Eu stau la geam cu ochii umezi,
Ascult și simt bocirea lui
Al nostru plâns se 'ngemânează:
Și el și eu a nimănuî. . .

. . . O, primăvară când veni-vei
De nou cu zestrea ta la noi,
Aduce-vei atunci cu tine
Noroc, zimbiri la amândoi,

Ori poate toamna, ce coboară
Peste 'ntristatul nost pământ,
Va 'ntinde strai de frunze moarte
De-asupra unui nou mormânt?!

Livia Rebreanu

Scriitorii români

Gr. Alexandrescu: Boul și vițelul

Un bou ca toți boii, puțin la simțire,
În zilele noastre de soart' ajutat,
Și decât toți frații mai cu osebite,
Dobândi 'n cireadă un post însemnat.

După potop mai întâi Noe a zidit altar și a adus jertfă de mulțumită lui Dumnezeu, pentru că l-a scăpat din pierzarea potopului. Samarineanul din evanghelia de astăzi nici altar n'a zidit, nici jertfe sau daruri n'a adus. El aduce lui Isus Cristos numai inima și sufletul său curat. Inima lui simțind facerea de bine s'a umilit. Umilința și cunoștința facerii de bine i-a deschis gura și l-au învățat cuvintele mulțumirei. Și fiind-că zdrobirea inimei este jertta cea bineprimită înaintea lui Dumnezeu, a primit Domnul mulțumirea lui cea prin cuvânt și i-a zis: „Scoală și mergi credința ta te-a mântuit“.

Astfel și noi la tot lucrul și la orice întâmplare, sau de bucurie, sau de întristare, sau de sănătate, sau de boală, sau de norocire, sau de nefericire, se cuvine, să aducem mulțumire lui Dumnezeu. Nu numai când ne merge bine, când suntem sănătoși și întru îndestulare, ci și când nu muncesc boale cumplite, sau ne ajung primejdii, sau când avem să suferim alte patimi, totdeauna și în toată vremea să fim mulțumitori lui Dumnezeu. Să știm, că nu numai darurile cele bune, și pedepsele lui Dumnezeu, sunt pentru noi faceri de bine. Patimile și pedepsele ne învață, să ne aducem mai des amin de Dumnezeu. El de multe ori ne cere, ca să ne întărim întru fapte bune, ne pedepsește, ca să ne întoarcem dela păcate. Dumnezeu deopotrivă ne face bine și când ne îmbogățește și când ne sărăcește, când ne înalță și când ne pogoară și când ne păzește cu sănătate și când ne pedepsește prin boale. Totdeauna și prin toate să fim mulțumitori lui Dumnezeu.

De suntem sănătoși, sănătatea să fie îndemn a face bine și pentru a ne împlini datorințele noastre. De suntem bolnavi, să fim răbdători și să nu cârtim, căci boala trupului este mântuirea sufletului nostru. De suntem bogăți, bogăția noastră să fie îndestulitoare ticăloșilor săracilor. De suntem lipsiți și săraci, răbdare să mărim pe purtătorul de gri care în locul celor pământești, ne pregătește nouă cele cerești. Nici când să ne desnădăjduim, ci cu mulțumire să

Un bou în post mare? Drept cam ciudat
Dar asta se 'ntâmplă în oricare loc:
Decât multă minte, știu că e mai bine
Să ai totdeauna un dram de noroc.

Așa de-a vieții veselă schimbare,
Cum și de mândrie bou stăpânit,
Se credea că este decât toți mai mare,
Că cu dânsul nimeni nu e potrivit.

Vițelul atuncia plin de bucurie,
Auzind că unchiul s'a făcut boier,
Că are clăi sumă și livezi o mie:
„Mă duc“, zise 'ndată, „nițel fân să-i c

Făr' a pierde vreme, vițelul pornește,
Ajunge la unchiul, cercă a intra;
Dar pe loc o slugă vine și-l oprește:
— „Acum doarme“, zice, „nu-l pot sup

— „Acum doarme? ce fel! pentru'ntăia
„După prânz să doarmă, obiceiul lui
„Era să nu șează ziua niciodată;
„Ast somn nu prea-mi place, și o să i-o sp

— „Ba să-ți cauți treaba, că mănânci trânt
„S'a schimbat boerul, nu e cum îl ști
„Trebue 'nainte-i să mergi cu sfială,
„Primit în casă dacă vrei să fii“.

în toate câte le trimite Dumnezeu asu-
noastră. Să facem și noi ca dreptul,
care nu numai când era îndestulat de
te bunătațile, ci și în mijlocul năcazurilor,
au dat peste el, când n'avea nici o
ajă de pâne și când zăcea plin de răni
bube, mulțumea și preamărea pe Dum-
zeu zicând: „Domnul a dat, Domnul a
luat, fie numele Domnului binecuvântat“.

Toți întru toate, să fim mulțumitori
Dumnezeu, pentrucă mulțumirea e o
virtute bună, pe care o cere Dumnezeu
la noi și care este înaintea Lui bine
plătită și pentru care luăm și primim noi
splădirile Sale cele bogate.

Preotul Vasile

ȘTIRILE ZILEI

Războiul. Două întâmplări mai de seamă
ntem să înșirăm cu privire la mersul războiu-
i din săptămâna trecută.

1. *Legăturile dintre Rusia și România s'au
rupt.* Armatele acestor țări stau acum față în
față. Trupele române nu și ocupat gara Ungheni
de la granița română-rusă. Au ocupat apoi și Chi-
neul, capitala Basarabiei. Două regimente ru-
șești au fost desarmate de cătră Români.

2. Ministrul nostru de externe, contele
Zernin, a rostit un mare discurs, în care espune
în nou dorința sinceră a monarhiei noastre de
încheia pacea fără anexiuni și fără despăgū-
iri, adică nouă nu ne trebuie nici un petec de
pământ și nici un crucer dela dușmani, și tot-
dată se adresează și cătră președintele State-
lor-unite, Wilson, ca să lucreze și el pentru pace,
căci între programul lui Wilson și al contelui
Zernin nu sunt deosebiri atât de mari, ca ei să
nu se poată, pe lângă puțină bunăvoință, înțelege.

Kühlman, reprezentantul Germaniei la per-
tractările de pace din Brest-Litowsk, a declarat,
că e mare deosebire între Rusia de mai înainte
și între cea de acum, căci ea e împărțită acum
în mai multe republice naționale, cari se deo-
sebesc una de alta în păreri și în dorințe. În-
trucât se poate judeca situația, are să urmeze
în curând pacea. Pertractările noastre cu Fin-
landa și cu Ucraina merg înainte; iar dacă ne
vom putea înțelege și cu Trozkiș (ministrul Ru-
siei) asupra votării poporului din țările ocupate
de noi, nu va mai sta nici o piedecă serioasă
în calea păcii. — Darul Dumnezeu să înmoale
inimile conducătorilor, ca să se instăpânească
pacea mult dorită pe pământul sfârșiat.

Pe câmpul de luptă au fost atacuri mari

numai la *frontul italian*. În deosebi în jurul ce-
lor 7 comune și pe teritorul dela Col de Rosso.

† **Dr Victor Mihalyi de Apșa.** În numărul
trecut am adus știrea, că mitropolitul Românilor
greco-catolici din patrie, Dr Victor Mihalyi de
Apșa, a adormit în Domnul în 21 Ianuarie a. c.
Reposatul s'a îmbolnăvit la hirotonirea noului
episcop al Gherlei și fiind în vârstă înaintată,
aprinderea de plămâni și morbul de rărunchi
l-au repus. — Mitropolitul Mihalyi a fost 20 de
ani episcop al Logojului și 23 ani arhiepiscop
și mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș. Sim-
țemintele de Român adevărat și fiu credin-
cios al bisericii sale i-au creiat nume, care va
rămânea în istoria neamului. N'a fost omul ini-
țiativiei, dar a păstrat cu credință și fără de
pată tot ceea-ce a moștenit dela înaintașii săi.
El moare în timpuri grele pentru biserica unită
Oare, cei-ce rămân în urma lui vor înțelege gla-
sul vremii și vor ști să înalțe pe tronul mitro-
politian pe bărbatul cu însușiri, măcar numai în
parte ca ale aceluia, care a fost în viață mitro-
politul Mihalyi? — În mormântarea s'a săvârșit
Joi înainte de amiază prin episcopii Orăzii-mari,
Logojului și Gherlei, ajutoarați de numeros cler
din întreaga mitropolie.

† **Protopopul Dr George Dragomir.** Un
om în puterea vieții, cu dorul sfânt al înălțării ne-
amului său în suflet, se prăbușește cu Dr George
Dragomir în mormânt. Coasa nemiloasă a răz-
boiului taie brazde late și în sinul neamului ro-
mânesc. Mor vitejii în bătaie și mor bărbații
noștri aleși acasă. Dureros e însă, că protopo-
pul Dragomir moare înstrăinat, departe de ai săi,
departe de turma sa cuvântătoare din protopo-
piatul Bisericii-albe, pe care l-a condus 5 ani
de zile. Internat fiind dela sfânta Marie din 1916,
dorul de casă îl mistuia pe zi ce merge, până-ce
și-a atras o boală grea de stomac. A fost ope-
rat în spitalul din Șoproș. Dar prea târziu. Și-a
dat sufletul, având strajă la capătăiu un frate al
său în Cristos; și el pribeag. Familia i-a adus
corpul neînsuflețit acasă la Logoș, ca să-l deie
pământului, ce i-a fost atât de drag și de care
noi Români suntem nedespărțiți. Numele pro-
topopului Dragomir va rămânea între noi.

† **Anița Antal,** măritată Nicolae Dușă, a
reposat în ziua de Bobotează în Topița-română.
Repausata este nepoată de soră a Preasfinției
Sale episcopului nostru Miron. A murit la câte-
va ore după-ce a dat naștere unei copilice, care
trăiește. Soțul face serviciu de soldat activ în
Sârbia; de prezent bolnav în un spital din Bel-
grad. Au rămas 5 orfani, 2 feciorași și 3 fetițe.
Dumnezeu să se îngrijască și de aceștia, ca de
mulți alții.

Cei de 18—24 ani vor fi chemați la arme.
Ministrul de honvezi va da — precum se ves-

lor și în loc să le ușureze viața de greutăți și
nedreptăți — se fac n'aude-n'avede. Pildele din
fablele cu cănele, care nu vrea egalitate cu
cățelul, și cu bouul care-și neagă neamurile și
nici nu vrea să le cunoască, demultori se po-
trivesc de minune și în viața noastră de obște,
când anume domni surtucari, ieșiți din părinți
țărani, se sfiesc să stea de vorbă cu sătenii, să
le strângă mâna, să-i întrebe de păsurile lor, și
mai degrabă învățesc o limbă păsărească și se
fudulesc cu învățătura lor — desigur săracă.
Asta se explică din cauza *lipsei de conștiință
românească* și națională, pe care bieții de ei
n'au putut-o avea, lipsindu-le *școala românească*.

Să nădăjduim însă în schimbări bune pe
viitor, când domnia poporului sau democrația
aduce cu sine puțința agonisirii învățaturii pen-
tru toți fii neamului, țărani, meseriași, domni, în
dulcea noastră limbă. Cu cât un popor este mai
luminat, cu atât se găsesc mai rari oamenii slabi
de suflete, pe cari Alexandrescu îi face de răsul
lumii, cu atât mândria proastă (vanitate), orbirea
de sine (inconștiința) vor pieri și locul lor îl
vor lua iubirea de frate, de deaproa ele, de cei
de un sânge, interesul de obște, grija de înflo-
rire a binelui, culturii naționale.

tește — cu Nrul 204 din 1918 o poruncă, în
urma căreia înceată scutirea dela serviciul mili-
tar a tuturor celor născuți în anii 1899—1894.
Mulți de aceștia au fost până acuma scutiți din
deosebite motive. Cei concediați pentru lucrul
câmpului intră la 11 Faur nou la miliție. Cei
născuți în 1899, 1898 și 1897 vor fi chemați pe
1 Martie nou, iar cei din 1894—1896 pe 3 Aprī-
lie n. Numai cei ocupați prin ocne, la trenuri și
în slujba corăbiilor de pe Dunăre sau aiurea,
vor putea rămânea tot în slujba aceasta. Cei
născuți în 1900 și azențați anul acesta încă vor fi
chemați curând. Mai târziu însă se vor da ia-
răși concedii pentru lucrul câmpului și anume
începând dela 8 Aprilie până în 8 Mai nou ce-
lor din anii 1899, 1898 și 1897, iară celor născuți
în 1894—1895—1896 până la 31 Maiu. Deci
economii cu pământ mai mult, din bună vreme
să ceară — pe calea primăriilor — pe fii lor
născuți în acești ani, că să fie concediați pe
acel timp.

Glotașii din clasa B. O parte dintre glo-
tași n'a fost aptă pentru serviciul cu arma și a
fost împărțită la clasa B. Mulți dintre aceștia
au fost trimiși acasă, ca să-și vadă de lucrurile
lor. De curând însă pe unii dintre aceștia i-au
chiamat iarăși la slujba militară. În 9 Faur, că-
lendarul nou, se vor mai chiea și alții, ca să
fie puși: unii la lucru de cancelarie, alții pe la
fabrici. Cei chemați vor trebui să se înfățișeze
la comănde lor militare în 15/28 Faur.

Călători, aveți grijă de traistă. Scumpe-
tea ne mai pomenită a lucrurilor, de cari omul
are trebuință, a sporit mai ales în timpul din
urmă mult numărul hoțiilor. De trimiți la niște
rudenii încălțăminte pe postă, cutia cu ele nu
sosește și posta își plătește paguba; de trimiți
la băiatul dela școală ceva de-ale mâncării —
bun e Dumnezeu, dacă capătă o parte din slă-
nina ori cărnațul afumat. De te dai jos din tren
și pui la o parte geamantanul (cofâr) și te duci
puțin după un hamal (servitor la gară), care să
ți-l ducă la trăsură: — când vii 'napoi, mai i-a
geamantan de unde nu-i. L-a șterpelit care-va.
Te sui în tren, pui traista lângă tine, sau pe
poliță sus. Fiind cam neîncălzit cupeul, strângi
cojocul bine pe lângă trup. Te cuprinde o căld-
ură plăcută; — ba mai legănându-te și trenul
— te fură somnul. Când te trezești, traista nu-i.
Deci grijă bine lucrurile de preț și banii în stn,
într'un saculeț legat de grumaz; și sunt bune
multe obiceiuri din bătrâni. Nu trebuesc pără-
site. Iară dacă avem geamantan mai mare —
nu-i iertat să-l prea lăsați din ochi.

General nou. Colonelul Adrian Nedelcu,
fiul avocatului Ioan Nedelcu din Buziaș, care
până acum a fost conducătorul procuraturii
din Budapesta, e strămutat la Viena ca *general
auditor*. Mărire fie neam românesc, care ai fii
atât de aleși!

Țărani românidecorați cu crucea civilă
pentru merite în război. Din șirul lung al ace-
lora, cari au fost decorați cu crucea civilă pentru
merite în război clasa a III-a, înregistrăm pe
următorii plugari vrednici din Bănat: Iosif Da-
minescu din Fârdia, Ioan Gurișescu din Plavi-
șevița și Pavel Temu din Sălbăgel.

Licitații de cai dela miliție. Ministrul de a-
gricultură dă de știre, că se vor licita cai dela
armată în 10 și 24 Februarie în Békés-Csaba,
în 1 și 15 Februarie în Măcău, în 9 și 23 Februarie
în Seghedin, în 10 și 24 Februarie în Chichinda-
mare, în 12 și 26 Februarie în Becicherecul-mare,
în 5 și 19 Februarie în Logoș, în 11 și 25 Febr.
în Oradea-mare, și în 8 și 22 Februarie în Ti-
mișoara. Cei cari vreau să liciteze, să se înfăți-
șeze la grajdurile militare cu atestat dela pri-
mărie, că au trebuință de trăgători.

Să călătorim cu pânea în traistă. Minis-
trul oprește ospătărilor, ca să mai dea călăto-
rilor pâne. Aceștia își vor duce deacum înainte
cu ei pânea, de care au trebuință. Luați aminte
deci toți aceia, cari aveți de făcut vre'un drum!

Slujbă în Viena. Un creștin ni-se plânge,
că unicul loc de mângăiere ce-l au bieții noștri
Români pribegiți prin orașul împărătesc, capela
română, a fost închisă a doua zi de Crăciun.
Sigur din motive binecuvântate. Atragem atenția
forurilor bisericesti, să deie de știre credincio-
silor timpul, când se țin slujbele dumnezeiești.

La o mojicie aițița de mare,
Vițelul răspunde că va aștepta;
Dar unchiul se scoală, pleacă la plimbare
Pe lângă el trece, făr' a se uita.

Cu mahnire toate băiatul le vede,
Însă socotește că unchiu a orbit;
Căci fără indoială nu putea a crede,
Că buna sa rudă să-l fi ocolit.

A doua zi iarăș prea de dimineață,
Să-și găsiască vreme la dânsul veni;
O slugă, ce-afară îl vedea că 'ngheață,
Ca să-i facă bine de el pomeni.

„Boerule“, zice „așteaptă afară
„Ruda dumitale, al doamnei vaci fiu“.
— „Cine? a mea rudă? mergi de-l dă pe scară;
„N'am astfel de rude, și nici voui să-l știu“.

În fabula de față, întocmai ca și în cea
publicată în nrul 1 al foii, *Cănele și cățelul*, poe-
tul Alexandrescu își bate joc cumplit de acei
oameni, cari numai până sunt la năcaș cred al-
tora și se tânguiesc de nedreptate, însă dacă
soarta ori norocul le hărăzește, să iasă deasupra
năcașului, apoi nu mai vreau să știe de semenii

PENTRU ECONOMI

Banii fac anii

De: Vasile Vlaicu

Lumea știe de multă vreme, că cu bani poți face tot, ce vrei: îi poți risipi în vânt, îi poți cinsti unui ovrei sau jidan pe o beutură, care ne ametește, îți strică sănătatea și capul, îți ruinează mintea și norocul. Dar cu bani îți poți cumpăra hrana trebuincioasă, pâine, carne, unsoare, legume pentru hrana trupeză și o gazetă sau foaie scrisă de oameni cum se cade pentru hrana sufletească, îți poți cumpăra unelte, vite, mașini, semințe, îmbrăcăminte, ba mai plătești biruri și dări, cu bani poți face chiar și rost de alți bani, plătind camete și ridicând împrumut. Cu bani poți ataca mai des pe cine vrei, cu bani te poți apăra singur, dacă vrei, plătindu-ți asigurările și altele.

Dar mai rar se gândește cineva, că cu bani poți câștiga timp, cu bani îți poți face ani de viață mulțumită fie însuși, precum altul își răpune viața, tot cu bani. Nu s'a ostenit nimeni să răspândească în popor vorba: **Banii fac anii.**

Cu atât mai răspândită e vorba, că vremea face bani cum zice Neamțul: „Zeit ist Geld“, după vorba Englezului: „Time is money“.

Ci noi să nu ne uităm vorba dela început, cum ziceam, că banii fac anii! Căci, dacă e adevărată vorba aceasta, atunci noi câștigăm mai mult decât Neamțul, care cu vremea lui face banii, pentru că e la mintea omului, că cine are zile de trai, iese mai bine la socoteală decât cel-ce moare între aur și argint.

Așadară să stăm un pic pe loc și să ne înțelegem.

Ce mărgelile sunt înșirate în salba vieții omenești?

Cea dintâi e nașterea și cea din urmă moartea. Adecă, dacă grăesc minciună, dovedește-mă de minciună, iar dacă grăesc adevărul; ascultă-mă și caută să vezi cum toate celelalte mărgelile din salba vieții omenești samănă cu cele două: cu nașterea și cu moartea. Vezi dară, cum zilele vieții tale sunt tot atâtea nașteri și dormiri.

Treaz, luminat, odihnit și întărit te deșteaptă în toată dimineața zorile zilelor tale și obosit de munca zilei adormi în toată seara. Tu nu ești în stare să-ți dai seamă nici de clipa nașterii, nici de clipa morții tale, precum nu vei fi în stare să prinzi nici momentul nașterii și adormirii tare zilnice.

Dar ce este între naștere și moarte, ce este între deșteptarea și adormirea zilnică? Eu așa cred, că între marginile acestea încap viața omenească. Și în deosebi: cum e omul, așa îi este și viața: la unul vai și la altul rai, la unul muncă și la altul șuncă, la unul amar și la altul zahar, ori dacă-ți place: la unul miere și la altul fiere, pentru că rânduiala, ce și-o croiește omul în viață și soarta omului, la unul e mămă la altul e ciumă. La cei mai mulți este o amestecătură din toate acestea și în privința aceasta nu mai încap nici o scăpare. Căci, privindu-o de departe, de pe deal și șura o vezi albă, iar de aproape și alba are pete.

Iată un om, care lucrează, este activ, cum se zice între oamenii mai scuturați de cultură.

Dacă e econom se învârteste prin grajd, șopru, șură, curte, pod, pivniță, cămară și prin acareturile lui; direge, face, obleşte, potrivește, iese în grădină, la câmp, la pădure, la munte, la oraș, samănă, seceră, alege, culege, cu un cuvânt are ce să facă, că e stăpân în casa lui.

Iar dacă e muncitor cu simbră? Și atunci are ce lucra, având stăpâni, cari îl zoresc: aci în sus, aci în jos, până i-se împlinesc vremea, să-și ia simbră, leafa lui.

Iată meseriașul, iată negustorul, iată fabricantul, scriitorul, avocatul, doctorul, ministrul sau soldatul, împăratul sau săracul.

E drept, că trepte osebite le-au ieșit din urna sorții, însă cei fără activitate, trândăvind între deșteptare și somn, sunt fără deosebire oameni de prisos.

Ci pe noi ne-ar interesa mai mult viața oamenilor noștri, între care nu prea avem mulți trântori, ci fiecare dintre noi lucrează și se bucură de lucrurile sale, pentru că cu ele face bucurie și folos celor dimprejur. Și este prea bine, că osteneala li-se răspândește la vremea convenită cu bani, căci rar mai găsești astăzi oameni proști, cari să se mai ostenească și azi gratis. Mi se pare că au murit mai toți acești oameni buni ca oile de tuns și vacile de muls. Astăzi mai adese ori te întâlnești cu alt soi de oameni, cari își țin rangul, adecă risipesc banii și îi cheltuiesc plătind pentru nimica toată bani scumpi.

Așadară, dacă economul nostru își primește banii pentru grâu, fân, pae, lapte, brânză, lână, carne, boi, vaci, cai și ce mai vrea să vinză; dacă sluga își capătă simbră și funcționarul își ridică salariul, dacă toți de-arândul dela opincă până la vlădică în sus și dela împărat până la scriitor în jos toți își primesc în bani răsplata ostenețelor lor pentru folosul făcut altora, cine este nemulțumit cu întocmirea aceasta?

Cred, că — cum se zice — în general și în principiu nu e nimeni nemulțumit, ci nemulțămirea e o buruiiană, care crește din gunoiul gras și bogat în sucuri de plăcere, în sufletul fiecăruia dintre oameni, căci tot insul ar dori să fie stăpân pe toate averile, peste frații, rudeniile, vecinii și străinii, peste toate cele văzute și nevăzute. El, cel mai bun, cel mai tare, cel mai avut, cel mai înțelept, dorințe nebune de mândrie și de stăpânire puternică preste gloate, acestea se așează straturi, straturi în sufletele muritorilor, ca într-o grămadă de gunoiu roditor în curtea economului și în puterea lui de gunoie răsare și mai frumos grăul folosului de obște, dar și buruiana de nemulțămire, pizmă, dușmănie, cu toate păcatele.

Dar, cu banii săi, cu averea sa liber e tot omul să facă, ce vrea el.

Iar eu zic așa: Cine cheltuiește douăsprezece coroane (douăsprezece coroane având) este în mare rătăcire, dacă crede, că se arată mai grozav, mai bogat, mai avut sau crede că e mai bine ajutat decât, dacă ar cheltui din ele numai nouă coroane. Așa, că săracul e tot atât de nevoiaș și dacă plătește trei coroane în loc de patru, căci tot atâtea lipsă suferă astăzi, precum nu i-se ușurează soarta plătind patru în loc de trei. Adecă nu, pentru că nici cel ce cheltuiește trei mii de coroane (patru mii având), nu se

pare mai sărac, decât dacă ar plăti în orice ce toate patru miile, câte le are,

Iar cine recunoaște adevărul acesta, simți fără greutate, că: **în cruțare e putere.**

Cruțarea îți poruncește uneori să suferi alte ori să te stăpânești, dar nu îți cere nimic nepuțință.

Căci cruțându-și tot omul a patra parte a agoniseală își adună prin aceasta vremea vieții.

Adecă e adevărat, că cruțând a patra parte din leafa ta, din venitul tău, nu numai, că ai pierdut nimic, ci în patru ani ai câștigat patru pătrimi, adecă un an întreg; urmând așa, în o ani ai câștigat doi ani, la douăzeci de ani cruțare ai ajuns a fi lungit viața cu alți cinci ani de mulțumire, libertate și independență.

Căci banul cruțat e sămânța, din care tu buie să-ți răsără zile și traiu mai ușor de fericire familiară și de prosperitate economică pentru neamul întreg. Și pentru cruțare nu e nimeni nici prea sărac, nici prea bogat, fiind cruțat cea dintâi și cea mai mare poruncă, care suferă împotrivire, nici sărăcie, nici săvârșire, nici scumpete, nici ieftinătate. Cel mai sărac și mai sărac trebuie și el să aibă brațe de muncă, și picioare de umblat și cap de socoteală și așa omul, fără deosebire, poate scrie pe drapel său și al familiei sale: **Banii fac anii.**

De sigur, că prin cruțare. Și precum timpului Neamțului și Englezului face bani prin activitate neobosită, tot astfel banii tăi și banii mei trebuie să facă prin cruțare ani de zile de mulțămire, de libertate. Dacă nu vom sta și noi mâinile în sân. Tradusă bine românește vorbă Neamțului, ar trebui să sune deci: „Geld ist Zeit“.

În sfârșit cu atât mai folositoare este cruțarea, prin care părinții susțin contracte de asigurare de viață, pentru că în caz de moarte familiile lor să nu fie silite a începe greul viu dela început, iar în caz, că părinții rămân în viață, la bătrânețe să aibă și ei parte de fructul cruțării. De când avem și noi Români o asemenea țară o bancă a noastră de asigurare ne-a crescut nădejdea, că economia poporului nostru apucă pe calea sigură a propășirii, și alți ani de zile mai senini, spre un viitor mai bun. De ar înțelege numai, toți ai noștri, că cruțarea este calea pe care banii fac anii și precum la măcinatul bucatelor ei se întâlnesc la moară, așa pot să se întâlnească la „Banca Generală de Asigurare“ din Sibiu toți economii noștri, cari îngrijesc de viitorul lor și al familiilor lor.

Calendarul săptămânei

Ianuarie

Zilele săptămânei	Data	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)
Joi	18	PP. Atanasie și Chirilă Aep. Alexand.
Vineri	19	CC. PP. Macarie și Arsenie
Sâmb.	20	C. P. Eutimie cel mare
Dum.	21	C. P. Măcșim; M. Neofit
Luni	22	S. Ap. Timot.; m. Anastasie
Marți	23	Mii Climent și Agatangel
Merc.	24	Ca maică Xenia

Întemeiată în 1902.

Telefon Nr. 13.

„SEBESANA“ Cassă de păstrare pe acțiuni în Caransebeș.

Capital coroane 300.000.—

Fonduri de rezervă peste cor. 100.000.—

Depuneri spre fructificare peste cor. 1.000.000.—

Se ocupă cu tot soiul de operațiuni de bani: Primește depuneri spre fructificare pe lângă procentul cel mai favorabil, cumpără și vinde hârtii de valoare, schimbă cupoane de tot soiul, precum și lozuri trase la sorți.

Anul fondării 1898.

Telefon Nr. 5.

„SEVERINEANA“ Societate comercială pe acții, Caransebeș.

Cel mai mare magazin de mărfuri din sudul Ungariei. Lîferează în mare și în mic cu cea mai mare acurateță mărfuri de băcănie, ferărie și manufactură: coloniale, delicatose, văpseli, lumini, liqueruri (rachie dulce) de tot soiul, vinurile cele mai bune, apă minerală de toate soiurile, apoi cuptoare, vetre (Sparherd), mașini de smicurat cucuruz, etc., pluguri de arat și de săpat; chiag pentru închegarea laptelui și altele.